

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupen Mgr. Petrem Vlachem, advokátem se sídlem náměstí Republiky 2, Plzeň, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Plzni**, se sídlem Hálkova 2790/14, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 4. 2010, č. j. 30 Ca 103/2008 – 78,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 30. 4. 2010, č. j. 30 Ca 103/2008 – 78 zamítl žalobu, kterou se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení rozhodnutí Finančního ředitelství v Plzni (dále jen „finanční ředitelství“) ze dne 20. 6. 2008, č. j. 5573/08-1500-403103, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti exekučnímu příkazu Finančního úřadu v Plzni (dále jen „finanční úřad“) ze dne 31. 3. 2008, č. j. 137013/08/138941/3145, kterým byl k vymožení vykonatelného nedoplatku v částce 36 029 Kč nařízen prodej nemovitostí stěžovatele v dražbě. Vzhledem k rozporuplnosti žalobních tvrzení stěžovatele krajský soud v odůvodnění rozsudku především konstatoval, že v posuzované věci se nejedná o nedoplatek na dani, ale o prodlení s úhradami splatného penále na dani z převodu nemovitostí, resp. prodlení s úhradou splatného penále za neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu. Krajský soud dále shrnul průběh předchozích řízení, které vedly k vydání předmětných exekučních titulů, a také průběh soudních řízení, v nichž byly tyto exekuční tituly přezkoumány, a uvedl, že má za nezpochybnitelnou existenci nedoplatku ve smyslu ust. § 73 zákona č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“). Finanční úřad vyzval stěžovatele k zaplacení nedoplatku penále na dani z převodu nemovitosti dne 9. 2. 2004. Ve vztahu k předpisu dopočtu penále za neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu republiky sice

finanční úřad stěžovatele nevyzval podle ust. § 73 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků, avšak ani to není v rozporu s citovaným zákonem, neboť podle odst. 2 citovaného ustanovení lze vymáhání zahájit i bez výzvy, pokud hrozí nebezpečí, že účel vymáhání bude zmařen, nepřistoupí-li se k vymáhání neprodleně. Finanční ředitelství se s odůvodněním tohoto postupu v napadeném rozhodnutí vypořádalo a krajský soud se ztotožnil s jeho závěrem, že v daném případě byly splněny podmínky pro postup finančního úřadu podle ust. § 73 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků při vymáhání penále za neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu. Stěžovatel byl řádně poučen o jeho právech a povinnostech podle zákona o správě daní a poplatků i o. s. ř. včetně poučení o možnosti i lhůtě k podání opravného prostředků. Ani v tomto bodě krajský soud neshledal v postupu finančního úřadu žádné pochybní, a proto dospěl k závěru o nedůvodnosti námitky porušení ust. § 73 zákona o správě daní a poplatků.

Důvodná není ani námitka porušení ust. § 251 o. s. ř. Jelikož stěžovatel dovozuje porušení citovaného ustanovení z toho, že „nikoliv nezaplatil, ale zaplatit nemohl“, nezbylo krajskému soudu než odkázat na závěry Nejvyššího správního soudu, podle nichž pro vznik zákonné povinnosti platit penále je zcela bez právního významu, z jakého důvodu nebyla daň zaplacena, zda se tak stalo záměrně nebo zda se poplatník ne vlastní vinou dostal do situace, že nemohl zaplatit pro nedostatek finančních prostředků.

Součástí žaloby učinil stěžovatel i konglomerát „námitek“, podle nichž byla exekuce nařízena v rozporu s ust. § 257, § 267, § 268, § 335 odst. 1 o. s. ř., dále v rozporu s Ústavou a čl. 2, 11 a 12 odst. 1 ústavního zákona č. 162/1998 Sb. Podle krajského soudu uvedené námitky (s jedinou výjimkou) nepředstavují skutečný žalobní bod, neboť z nich není patrno, z jakých konkrétních skutkových nebo právních důvodů považuje stěžovatel napadeného rozhodnutí za nezákonné nebo řízení před správním orgánem za tak vadné, že by to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí. V této souvislosti krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58 a uvedl, že v případě zmíněného uskupení námitek jde v podstatě o výčet ustanovení o. s. ř. či článků Listiny základních práv a svobod s uvedením velmi rámcového obsahu těchto ustanovení (článků), aniž by bylo upřesněno, v čem došlo k jejich porušení v neprospěch stěžovatele. Zmíněnou výjimkou, kterou lze považovat za alespoň částečně konkretizovanou námitku, je tvrzení, že v exekučním řízení došlo k porušení ust. § 335 odst. 1 o. s. ř. Nemovitosti, které byly předmětem exekučního řízení, byly v době vydání prvoinstančního rozhodnutí ve společném jmění manželů stěžovatele a jeho manželky (což sám stěžovatel potvrzuje). Podle ust. § 262a odst. 1 o. s. ř. lze výkon rozhodnutí na majetek patřící do společného jmění manželů nařídit také tehdy, jde-li o vydobytí závazku, který vznikl za trvání manželství jen jednomu z manželů. Ani v tomto případě tak nebylo možno shledat stěžovatelovo tvrzení za opodstatněné.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., ve které označil napadený rozsudek za surový a brutální počin postihující jeho rodinu, nemocné a staré lidi, pohrdající zákony a Ústavou, uplatňující dvojzákonnost a směřující k tomu, že okradenému se neodpouští. Napadený rozsudek je v rozporu s čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť porušuje právo na spravedlivé projednání věci. Dále stěžovatel namítal rozpor s čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, kde je uvedeno, že nikdo nesmí být

podroben nelidskému zacházení. Finanční orgány na osobách bez dostatku příjmů na obživu a na nezbytné výdaje vymáhají a vydírají peníze, které stěžovatel nemá a mít nemůže. Bylo porušeno právo vlastnit majetek zaručené čl. 11 Ústavy, dokonce bylo napadeno i lidské obydlí v rozporu s čl. 12 odst. 1. Napadený rozsudek obsahuje plejádu křivých obvinění a nepravd. Oprávněnost vydání platebních výměrů Finančním úřadem v Plzni je velmi pochybná, postrádající jakoukoli morálku, nepodložená skutečnostmi, zakládající se na zneužití pravomoci, křivých údajích a lichvě. Křivý a nelogický je údaj, že stěžovatel platbu daně z nemovitosti uhradil opožděně. Daň nemohl uhradit vůbec, neboť peníze uložené a připravené na tuto daň mu byly surově pod názvem exekuce ukradeny. Penále na daň z převodu nemovitostí bylo vyměřeno na základě fiktivních údajů. Další křivý údaj je u údajného nedoplatku za jakési porušení rozpočtové kázně. K žádnému neoprávněnému použití prostředků státního rozpočtu nedošlo. Úředníci finančního úřadu nemuseli páchat lichvu na občanu v tísni a mohli se řídit ust. § 65 zákona správě daní a poplatků, ale řídili se maximálním zlem. Tento exekuční akt a usnesení soudu, které toto schvaluje a posvěcuje je obludností, nelidskou zrůdností a zločinem proti lidskosti. Finanční úřad si svými rozhodnutími přisvojil věci tím, že se jich zmocnil a způsobil tak škodu nikoli nepatrnou. Zákon to nazývá krádeží, daleko smutnější je absence morálky směřující k tragickému morálnímu rozkladu společnosti. Napadený rozsudek je v rozporu s čl. 2 odst. 2, čl. 4 odst. 1, čl. 7 odst. 2, čl. 11 odst. 1 a s čl. 12 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel proto navrhl jeho zrušení a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že finanční orgány nezohlednily důvody, pro které objektivně nemohl platit své daňové povinnosti. Právní názor krajského soudu, že správce daně nemá při rozhodování o daňovém penále možnost přihlížet k důvodům vzniku daňového nedoplatku, považuje stěžovatel za nesprávný, neboť je v rozporu s obecnými zásadami přirozeného práva. Správce daně měli při svém rozhodování přihlédnout k tíživé osobní a majetkové situaci stěžovatele a exekuci prodejem jeho bytové jednotky nenařizovat. Tuto vadu měl napravit krajský soud. Dalším nesprávným právním posouzením právní otázky je to, že krajský soud neshledal v postupu finančních orgánů, spočívajícím v postižení bytové jednotky exekucí, zásah do ústavního práva na nedotknutelnost obydlí a práva vlastnit majetek. Za důvod kasační stížnosti ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. považuje stěžovatel vady v řízení před finančním úřadem a finančním ředitelstvím, konkrétně nepřiměřenost zásahu těchto správních orgánů do jeho subjektivních práv exekucí platebních povinnosti, kdy o správnosti platebních titulů existují důvodné pochybnosti. Stěžovatel zpochybňuje správnost platebních výměrů na daň z převodu nemovitostí i na odvod za porušení rozpočtové kázně, kdy prostředky státního rozpočtu poskytnuté formou dotace využil v souladu s uzavřenou smlouvou. Rozhodnutí správce daně, že tomu tak nebylo, je v rozporu se skutečností. Pochybení spatřuje stěžovatel v řízení před finančními orgány v tom, že při rozhodování o exekuci daňového penále nepřezkoumaly opětovně, na základě jeho námitek, správnost exekučních titulů. Stěžovatel je přesvědčen o nezákonnosti původních platebních titulů, přičemž nezákonná rozhodnutí nemohou způsobit právní účinky, tj. nemohou být důvodem pro vyměření daňového penále a následnou exekuci. Finanční úřad, případně finanční ředitelství, měl aplikovat ust. § 55b zákona o správě daní a poplatků a z úřední povinnosti přezkoumat všechna předcházející rozhodnutí finančních orgánů. Tím, že tak neučinilo, postihlo správní řízení závažnou vadou. Protože krajský

soud pro tuto vadu řízení nezrušil napadené rozhodnutí, je vadný i napadený rozsudek. Důvodem kasační stížnosti uvedeným v ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je podle stěžovatele nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatečné odůvodnění. Krajský soud se totiž nevypořádal s jednotlivými námitkami o porušování subjektivních práv stěžovatele, když jeho konkrétní námitky označil za nekonkretizovaná fakta s uvedením pouze rámcového obsahu zákonných ustanovení. Tím zkrátil stěžovatelovo právo na spravedlivý proces, neboť toto právo obsahuje i právo na řádné odůvodnění rozhodnutí.

Finanční ředitelství ve vyjádření ke kasační stížnosti zrekapitulovalo předchozí průběh soudních řízení před krajským a Nejvyšším správním soudem a uvedlo, že se plně ztotožňuje se závěrem, že pro vznik zákonné povinnosti platit penále je zcela bez právního významu, z jakého důvodu nebyla daň zaplacena. K tvrzení stěžovatele, že krajský soud neshledal v postupu finančních orgánů zásah do ústavního práva na nedotknutelnost obydlí a práva vlastnit majetek, finanční ředitelství uvedlo, že způsoby provedení daňové exekuce stanoví ust. § 73 odst. 6 písm. a) až d) zákona o správě daní a poplatků. V daném případě finanční úřad za účelem vymáhání existujícího daňového nedoplatku uplatnil k provedení daňové exekuce právě způsob podle písm. d) citovaného ustanovení vydáním exekučního příkazu na prodej nemovitostí. I ve fázi vymáhání daňových nedoplatků je postup správce daně mimo jiné vázán dosažením cíle daňového řízení, tj. stanovení a vybrání daně tak, aby nebyly zkráceny daňové příjmy. Ve vztahu k platebnímu výměru na penále na daň z převodu nemovitostí a k platebnímu výměru za neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu finanční ředitelství odkázalo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2007, č. j. 7 Afs 156/2006 - 91 a ze dne 11. 12. 2008, č. j. 7 Afs 68/2008 - 87, jimiž byly zamítnuty kasační stížnosti stěžovatele. K tvrzení stěžovatele, že žádnou daň z převodu nemovitostí nedluží a že žádné porušení rozpočtové kázně u něho nebylo, nelze ve fázi vymáhání daňového nedoplatku přihlédnout. Podle názoru finančního ředitelství pokud dle správce daně nebyly dány podmínky pro postup podle ust. § 55b zákon o správě daní a poplatků, správce daně tudíž z úřední povinnosti neuplatnil institut přezkoumání rozhodnutí, nejedná se o vadu daňového řízení, která má vliv na správnost a zákonnost napadených správních rozhodnutí. Dále finanční ředitelství uvedlo, že napadený rozsudek není nepřezkoumatelný a netrpí vadou spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů. Krajský soud se dostatečně vypořádal s námitkami stěžovatele. Finanční ředitelství proto navrhlo zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Tuto vadu stěžovatel spatřuje v tom, že krajský soud některé žalobní námitky označil za nekonkrétní, a proto se jimi nezabýval.

Stěžovatel v žalobě namítal porušení některých ustanovení o. s. ř. a Listiny základních práv a svobod. Opomenul však uvést, v čem konkrétně porušení svých veřejných subjektivních práv vyplývajících z těchto ustanovení spatřuje. Pouhou citaci

ustanovení právních předpisů bez jakékoliv návaznosti na skutkové a právní okolnosti posuzované věci však nelze za žalobní bod ve smyslu ust. § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. považovat. Krajský soud proto nepochybil, pokud se obecnými tvrzeními stěžovatele nezabýval. Napadený rozsudek tedy v této části nepřezkoumatelný není a tato stížní námitka je nedůvodná.

Pokud stěžovatel zopakoval své obecné tvrzení o zásahu finančních orgánů do ústavního práva na nedotknutelnost obydlí a práva vlastnit majetek v kasační stížnosti, jde o tvrzení, které nedosahuje kvality stížního důvodu ve smyslu ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. Pouhý poukaz na ustanovení právního předpisu nebo jeho citace jako stížní bod neobstojí, není – li doplněn konkrétním skutkovým tvrzením. Z tvrzení stěžovatele není zřejmé, v čem spatřuje pochybení finančních orgánů. Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší za stěžovatele taková pochybení domýšlet. Uvedená tvrzení stěžovatele je tak nutno považovat za důvody jiné ve smyslu ust. § 104 odst. 4 s. ř. s., jimiž se zdejší soud nemůže zabývat věcně (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2005, č. j. 1 Azs 225/2004 - 40, dostupný na www.nssoud.cz).

Za relevantní důvod kasační stížnosti pak nelze považovat ani ve zcela obecné rovině namítaný rozpor napadeného rozsudku s čl. 2 odst. 2, čl. 4 odst. 1, čl. 7 odst. 2, čl. 11 odst. 1 a s čl. 12 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a s čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Se zřetelem na obsah kasační stížnosti považuje Nejvyšší správní soud za nutné zdůraznit, že v dané věci jsou předmětem soudního přezkumu rozhodnutí finančních orgánů vydaná v daňové exekuci, nikoliv rozhodnutí jim předcházející, tj. platební výměry na penále za neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu a na penále na dani z převodu nemovitostí. Přesto většina námitek stěžovatele směřuje právě proti těmto exekučním titulům. V námitkách proti exekučnímu příkazu však nelze účinně brojit proti daňovému nedoplatku stanovenému samostatným správním rozhodnutím, a rovněž soud se v přezkumném řízení zaměřuje na vhodnost a proporcionalitu způsobu a rozsahu provedení exekuce, na vykonatelnost exekučního titulu, na jeho právní účinnost vůči povinnému apod., nikoliv již na přezkum jeho zákonnosti. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004 - 75 (dostupné na www.nssoud.cz), *„[j]e-li u správního soudu napadeno rozhodnutí vydané v další fázi řízení (v řízení exekučním), pak přirozeně soud může zkoumat jen samotnou existenci titulu a vhodnost zvoleného způsobu exekuce, poměr výše pohledávky k ceně exekucí postižené věci apod., navíc za podmínky, že stížnost tvrdí například, že exekuční titul neexistuje, zvolený způsob exekuce není zákonem připuštěn, že cena postižené věci je v nepoměru k výši pohledávky atp. Soud se ve fázi exekučního řízení nemůže zabývat skutečnostmi, které nastaly před vydáním vykonatelného výkazu nedoplatků, tedy v řízení vyměřovacím.*“ Z uvedeného vyplývá, že pokud se stěžovatel v kasační stížnosti domáhá opětovného přezkoumání exekučních titulů a uvádí důvody, proč tato rozhodnutí považuje za nezákonná, je tato argumentace v přezkumném řízení týkajícím se rozhodnutí vydaných v daňové exekuci právně irelevantní.

Stěžovatel dále namítal, že krajský soud nesprávně posoudil otázku, zda finanční orgány při rozhodování v daňové exekuci mohou zohlednit důvody, pro které nemohl splnit své daňové povinnosti. K této námitce považuje Nejvyšší správní soud za postačující

uvést, že zákon o správě daní a poplatků ani o. s. ř., jehož přiměřenou aplikaci pro výkon daňové exekuce stanoví ust. § 73 odst. 7 věta první zákona o správě daní a poplatků, neumožňují při daňové exekuci jakkoliv zohlednit důvody, které vedly k nesplnění povinnosti uložené vykonatelným rozhodnutím, resp. insolventnost dlužníka v průběhu exekučního řízení. Krajský soud tedy posoudil tuto otázku správně, a tato stížní námitka je proto nedůvodná. Stejně tak stěžovatel nedůvodně vytýkal krajskému soudu, že nenapravil vadu správního řízení spočívající v tom, že správce daně nepřihlédl k jeho tíživé osobní a majetkové situaci. Takto obecně formulovaným tvrzením nelze účinně zpochybnit závěry vyslovené v napadeném rozsudku.

Namítal – li stěžovatel, že finanční orgány měly v řízení aplikovat ust. § 55b zákona o správě daní a poplatků, jde o důvod, který stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl. V této části je proto kasační stížnost nepřípustná ve smyslu ust. § 104 odst. 4 s. ř. s.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal nezákonnost napadeného rozsudku, a proto kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, neboť neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel ve věci úspěch neměl a finančnímu ředitelství žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. června 2011

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu